

הכנסת
מרכז המחקר והמידע

ירושלים, כ"א בסיוון תשע"ה

8 ביוני 2015

מידע בנושא "נגישות אתרי אינטרנט לאנשים עם מוגבלות"

מסמך זה נכתב לקראת דיון של ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת בנושא "טכנולוגיה בשירות הנגישות לאנשים עם מוגבלויות" והוא מעדכן מסמך קודם של מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא¹. המסמך מציג נתונים על שימוש במחשב ובאינטרנט בקרב אנשים עם מוגבלויות ועל נגישותם של אתרי האינטרנט הממשלתיים.

1. רקע

רשת האינטרנט משמשת כיום ליישומים רבים, ובהם צפייה, הורדה והעלאה של תכנים (טקסט, אודיו ווידאו), כתיבה וקריאה של דואר אלקטרוני, הזמנה וקנייה של שירותים שונים – פרטיים וציבוריים. הרשת מספקת כלים שונים, המשרתים הן את המשתמש הפרטי והן את המגזר העסקי והציבורי והפכה לכלי עבודה חיוני לרוב הארגונים בישראל ובעולם. לרבים היא משמשת לא רק כלי עבודה אלא גם אמצעי תקשורת חברתי ותרבותי מרכזי. ככלל, הרשת מאפשרת גישה נוחה למידע ולשירותים, ללא צורך בנוכחות פיזית של המשתמשים, נותני השירות ומקבלי השירות, ומכאן חשיבותה הרבה.

המונח **פער דיגיטלי** משמש לתיאור מצב שבו לקבוצות שונות באוכלוסייה יש רמות שונות של גישה לסביבה דיגיטלית – מחשבים, תוכנות ואינטרנט, ורמות שונות של אוריינות דיגיטלית – מיומנויות וכישורי למידה ועבודה בסביבה ממוחשבת.²

היכולת להשיג מידע, לעבד ולבחון אותו באופן ביקורתי ולהתמודד עם שטף המידע – כל זאת באמצעות טכנולוגיות המחשב והאינטרנט – הופכת בעידן המידע לכלי ולמיומנות חיוניים. יכולת זו עשויה לאפשר ניידות חברתית, ומאידך גיסא, העדרה צפוי להחריף את הפערים החברתיים הקיימים. מכאן כי צמצום הפער הדיגיטלי הוא יעד חברתי וכלכלי חשוב.³

חשיבותה הרבה של הרשת מועצמת בייחוד, במקרה של אנשים עם מוגבלויות. הרשת מאפשרת זמינות ונגישות לשירותים ולמידע, מהווה זירה למעורבות חברתית ומשפרת את טווח אפשרויות התקשורת עם הסביבה. כל אלה, חשובים בייחוד במקרה של אנשים עם מוגבלות לאור הפוטנציאל לגשר על פערים פיזיים, גיאוגרפיים וכלכליים הקיימים בעולם הממשי.⁴

¹ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "נגישות אתרי אינטרנט לאנשים עם מוגבלויות", רועי גולדשמידט, 10 בדצמבר 2007.

² מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "צמצום הפער הדיגיטלי", רועי גולדשמידט, 13 במאי 2007.

³ שם.

⁴ Dobransky Kerry and Hargittai Eszter, "The Disability Divide in Internet Access and Use", **Information Communication and Society**. 2006 ;9(3):313-334.

2. שימוש במחשב ובאינטרנט בקרב אנשים עם מוגבלות

אוכלוסיות שונות של בעלי מוגבלויות ולקויות ניצבות בפני חסמי נגישות למחשב ולאינטרנט: בעלי מוגבלות מוטורית; בעלי מוגבלות קוגניטיבית (דוגמת הפרעות קשב וריכוז); לקויי שמיעה ובפרט לקויי ראייה. לבד מסוגיות של בעלות על מחשב ואינטרנט ושל אוריינות מחשב – שהם כאמור גורמים כלליים המשפיעים על השימוש בטכנולוגיות המידע בכלל האוכלוסייה, זקוקים בעלי מוגבלויות לשני אלמנטים נוספים: **טכנולוגיות מסייעות**, דוגמת תוכנות "קוראות מסך", מקלדות לבעלי מוגבלות בגפיים העליונות, מקלדות ברייל ועוד; ו**סביבת אינטרנט נגישה** שהיא בהפשטה סביבת אינטרנט המעוצבת בהתאם לסטנדרטים של נגישות כך שלבעלי מוגבלויות ובפרט לקוי ראייה יוכלו להשתמש בה בצורה מלאה ככל הניתן, כך לדוגמה באתר נגיש יסומנו הכותרות באופן המאפשר לדפדף בהן בקלות, יתויגו תמונות ויינתן תיאור קצר שלהן ולקובצי וידאו יצורף תמלול או הסבר טקסטואלי על המוצג בסרט.⁵

אתר אינטרנט נגיש הוא אתר המאפשר לכל משתמש, ובפרט למשתמש עיוור לצפות בתוכנו. אתר אינטרנט אינו נגיש אם הוא לא מאפשר שימוש בטכנולוגיה מסייעת הממירה טקסט לקול, ברייל או כל אפיק אחר.⁶

מבדיקה ראשונית שערכנו לצורך כתיבת מסמך זה לא מצאנו נתונים עדכניים על דפוסי השימוש במחשב בקרב נכים או אנשים עם מוגבלות בישראל. הנתונים שלהלן על פי עיבוד נתוני הסקר החברתי של הלמ"ס לשנת 2013,⁷ מספקים אינדיקציה חלקית על השימוש במחשב ובאינטרנט בקרב אנשים עם מוגבלות.

לוח 1. שיעור השימוש באינטרנט בקרב המדווחים על בעיה בריאותית, גילאי 20-60, 2013

כפי שניתן לראות בלוח 1, מימין שיעור משתמשי האינטרנט מקרב המדווחים על בעיה בריאותית (הקיימת שישה חודשים או יותר) היה בשנת 2013 נמוך בכמעט 12% משיעורי השימוש באינטרנט בקרב אלה שלא דיווחו על

בעיה בריאותית	השתמש באינטרנט	לא השתמש באינטרנט	לא השתמש כלל במחשב
סה"כ	78.6%	3.4%	18.0%
כן	70.0%	3.2%	26.8%
לא	81.8%	3.5%	14.7%

בעיה בריאותית.⁸

לוח 2. שיעור השימוש באינטרנט בקרב המדווחים על קושי בראייה, 2013⁹

כפי שניתן לראות בלוח 2 שיעורי השימוש באינטרנט יורדים ככל שקיים קושי רב יותר בראייה. לדוגמה, בעוד

קושי בראייה	השתמש באינטרנט	לא השתמש באינטרנט	לא השתמש כלל במחשב
סה"כ	78.6%	3.4%	18.0%
אין קושי	81.5%	3.2%	15.3%
יש קושי מועט	63.8%	4.1%	32.1%
יש קושי רב	38.8%	7.2%*	54.0%

בקרב משיבים ללא קושי בראייה, היה שיעור השימוש באינטרנט יותר מ-80%, בקרב משיבים בעלי קושי רב היה שיעור השימוש פחות ממחצית (כ-39%).

⁵ אייל חסקל, "אינם רואים ואינם נראים ברשת: בחינת נגישות אתרי האינטרנט בישראל בעבור ציבור העיוורים מן הזוויות החברתית והמשפטית", המרכז למשפט וטכנולוגיה אוניברסיטת חיפה, 2008.

⁶ שם, עמ' 11.

⁷ עיבוד נתוני הסקר החברתי 2013 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

⁸ כדי לצמצם בעיות בריאות תלויות גיל, הוצאנו מן הנתונים נסקרים מעל גיל 60.

⁹ *ביחס לבעלי קושי רב שלא השתמשו באינטרנט טעות הדגימה היא בין 25%-40%; נתוני המדווחים כי "אינם רואים בכלל" לא מוצגים בטבלה כיוון שטעות הדגימה בנתונים אלה גבוהה מ-40%.

3. נגישות אתרי אינטרנט

כשם שתשתיות פיזיות (שבילים, מעליות וכדומה) אמורות לאפשר את ניידותם של אנשים עם מוגבלות במקומות ציבוריים, כך שימוש בסטנדרטים ייעודיים בתכנון ועיצוב אתרי אינטרנט יאפשר את נגישותם של אתרי אינטרנט לאנשים עם מוגבלות.

3.1. סטנדרט נגישות אתרי אינטרנט

הסטנדרט הקיים לבניית אתרים נגישים, בשלוש רמות נגישות שונות (מ-A לרמה הבסיסית ועד AAA לרמת הנגישות הגבוהה), מוגדר על ידי ארגון בינלאומי בשם W3C-World Wide Web Consortium. סטנדרט זה רווח ומקובל בכל העולם והוא כולל טווח נרחב של המלצות כיצד להפוך תוכן מקוון לנגיש יותר. העמידה בקווים המנחים שבסטנדרט אמורים להפוך את התוכן לנגיש לקבוצות נרחבות של בעלי מוגבלות, בהם: עיוורים ולקויי ראייה, חרשים וכבדי שמיעה, בעלי הפרעות קשב וריכוז, בעלי מוגבלות תנועה ועוד. הסטנדרט גם יאפשר לרוב תוכן שמיש יותר למשתמשים ככלל.

הסטנדרט מורכב מעקרונות, הנחיות, קריטריונים להצלחה, ושיטות יישום נדרשות ומומלצות. העקרונות כוללים התייחסות לצורך בכך שהמידע ואופן ההצגה שלו באתר האינטרנט יהיו ניתנים להבנה ולתפיסה חושית, שימושיים, מובנים, ובנויים בחזקה. מתוקפן של עקרונות אלה נקבעים קווים מנחים כגון: כדי לאפשר הבנה ותפיסה חושית של המידע, יש לספק טקסט חלופי לכל תוכן שאיננו טקסטואלי ולאפשר המרה שלו לפורמט אחר כגון כתב גדול, ברייל, דיבור, סמלים או שפה פשוטה יותר.¹⁰

מכון התקנים הישראלי אימץ בשנת 2013 את הסטנדרט לנגישות אתרי אינטרנט של ה-W3C שנקרא בקיצור- WCAG2 והתקן הישראלי שהוגדר בהתאם לסטנדרט הוא התקן המחייב על פי ההנחיות שיוצגו בקצרה להלן (ההנחיות מחייבות ככלל עמידה ברמת נגישות AA למעט במקרים של בעל פטור מרמה זו שיהיה חייב הנגשה ברמה A).

3.2. חקיקה והנחיות

סוגיית הנגישות לאתרי אינטרנט מעוגנת בבסיסה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, ובייחוד בתיקון לחוק שנתקבל במרס 2005-פרק הנגישות. על פי החוק "אדם עם מוגבלות זכאי לנגישות למקום ציבורי ולשירות ציבורי".¹¹ בין השאר מגדיר החוק כחלק מחובת הנגישות "קבלת מידע הניתן או מופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם".¹²

בשנת 2013 הותקנו תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013. תקנה 35 לתקנות עוסקת ב"התאמות נגישות בשירותי אינטרנט". המידע שלהלן ביחס להנגשת אתרי אינטרנט מתבסס על פרסום של נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות בנושא.¹³

על פי התקנות יש לבצע התאמות נגישות לאתר אינטרנט שמספק "שירות ציבורי". שירות ציבורי על פי החוק הוא שירות שניתן לציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו בידי גוף ציבורי או במקום ציבורי, או שירות מהמפורטים בתוספת השנייה (המיועד לכלל הציבור או לחלק בלתי מסוים ממנו) ובין היתר: שירותי

¹⁰ W3C, [Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\) 2.0](#), accessed: June 8, 2015.

¹¹ חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, סעיף 19ב.

¹² שם, סעיף 19א.

¹³ משרד המשפטים, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, מרכז המידע לנגישות, "הנגשת אתרי אינטרנט", כניסה: 4 ביוני 2015.

מסחר, רווחה, בריאות, השכלה (למעט השכלה על תיכונית או חינוך בגנים ובבתי ספר), פנאי, ספורט, תיירות, הארחה, תרבות, בידור, דת, אנרגיה, תקשורת (בזק), שירות בנקאות, אשראי, ביטוח, פנסיה או כל שירות פיננסי, והשכרת כלי רכב. מי שמספק שירות לפי הגדרה זו באמצעות האינטרנט יצטרך להנגיש את האתר.

על פי הפרסום של הנציבות, לגבי אתרי אינטרנט שהשירות שהם מספקים הינו מידע, כמו אתרי חדשות, הנציבות תפעל להרחבת התוספת השנייה בחוק בכדי להכליל בה גם שירות זה בכל הנוגע לשירותים הניתנים דרך האינטרנט.

החובה להנגיש את האתר מוטלת על הבעלים של האתר, המחזיק, או המפעיל. חובת ההנגשה איננה מוטלת על מי שעוסק בבניית אתרים אלא כאמור, על הבעלים, המחזיק או המפעיל בדומה לחובת הנגשה פיזית של בניין המוטלת על הבעלים, המחזיק או המפעיל ולא על הקבלן המבצע

במקרים בהם חייב בהתאמת נגישות נותן שירות באמצעות האינטרנט והשירות הוא על גבי פלטפורמה קיימת, הוא יידרש לבצע את ההתאמות מבין אלה שהפלטפורמה מאפשרת בלבד; זאת להבדיל ממצב בו יש לחייב יכולת לעצב את האתר כרצונו.

חובת הנגישות חלה על כל מי שנותן שירות ציבורי (מגזר פרטי ומגזר ציבורי) והיא חלה גם על נותני שירותים קטנים. עם זאת, במקרים בהם גורס נותן שירות מהמגזר הפרטי כי התקנות מטילות עליו נטל כלכלי כבד מידי הוא יכול להגיש בקשה לפטור מהנגשה בשל נטל כבד. הן נותני שירות מהמגזר הפרטי והן נותני שירות מהמגזר הציבורי יכולים להגיש בקשה לפטור מביצוע התאמות נגישות עקב אי-היתכנות טכנולוגית.

חובת הנגישות איננה מוגבלת לאתרי אינטרנט והיא חלה גם על אפליקציות ויישומים מקוונים אחרים המספקים שירות ציבורי, בתוכם, יישומים לטלפון חכם או למחשבי טאבלט.

באשר ללוחות הזמנים להנגשה, התקנות שתוקנו כאמור באוקטובר 2013 נכנסות לתוקף באופן מדורג: אתר שיועלה לפני אוקטובר 2015 יהיה חייב בהנגשה עד אוקטובר 2016; ואילו אתר שיועלה לאחר אוקטובר 2015 יהיה חייב להיות נגיש באופן מיידי.

3.3. הערות על תקנות נגישות באינטרנט

אנשי איגוד האינטרנט¹⁴ טוענים כי בתקנות במתכונתן הקיימת ישנן בעיות וסוגיות הדורשות תיקון והבהרה להלן יוצגו בקצרה הערותיהן וטענותיהן:

- **הגדרת האתרים החייבים בהנגשה:** הגדרת האתרים בהתאם לכך שהם מספקים שירות ציבורי או מידע על שירות ציבורי, היא הגדרה מרחיבה המטילה על כלל בעלי האתרים חובת הנגשה, חובה שלטענת האיגוד ציבור בעלי העסקים הקטנים והבינוניים אינו יכול לעמוד בה;

¹⁴ מי-טל גרייבר שוורץ, מנהל העמותה תחום קשרי קהילה ורגולציה, איגוד האינטרנט, דוא"ל ושיחת טלפון, 2 ביוני 2015; מי-טל גרייבר שוורץ, "תיקון תקנות הנגשת אתרי אינטרנט", מכתב לעו"ד ערן טמיר נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, משרד המשפטים, 11 במרץ 2015.

▪ **הנגשת אפליקציות:** התקן הישראלי להנגשה (המבוסס על תקן 2 WCAG) אינו עוסק בהנגשת אפליקציות וגם בעולם אין כיום תקן בתחום. הגשת בקשה לפטור בשל אי היתכנות טכנולוגית בכל מקרה של פיתוח אפליקציה היא דרישה שתטיל על המפתחים ועל הנציבות עול.

▪ **סוגיות נוספות:** בשל אי הבהירות באשר לאתרים החייבים בהנגשה, ביחס לאפשרויות הגשת בקשה לפטור ועוד, טוענים נציגי האיגוד כי תאריכי התחולה (אוקטובר 2015 עבור אתר חדש או דפים חדשים ואוקטובר 2016 עבור אתר קיים) מוקדמים מידי, בפרט בשל האפשרות הקבועה בתקנות להגיש תביעה ודרישה לפיצוי ללא הוכחת נזק. לטענת האיגוד יש מקום לעשות שינויים בתקנות ובין השאר להגדיר איזה שיעור דפים מוגשים יזכו אתר בהגדה כנגיש וכן להחיל את חובת ההנגשה בהדרגה, ראשית על אתרי רשויות ציבוריות וגופים גדולים ורק בהמשך על עסקים קטנים ובינוניים.

לדברי יו"ר עמותת נגישות ישראל, יובל וגנר, העמותה רואה חשיבות רבה בנגישות בכלל זירות החיים במרחב הפיזי והמקוון. עם זאת, לטענתו קיימות בעיות בתקנות במתכונתן, בהן: העדר הבחנה בין גופי ממשל, גופים ציבוריים וגופים גדולים לבין עסקים קטנים; קשיים ביישום התקן ביחס לאפליקציות, מחסור בפעילויות ליידוע הציבור והטמעה בקרב מפתחי אתרים ועוד.¹⁵

לטענת גילה גרטל, יועצת נגישות אתרי אינטרנט, למרות המחלוקות על ניסוחן של התקנות, הן נתנו דחיפה משמעותית של השוק לנושא של הנגשת אתרי אינטרנט והגופים הגדולים והבינוניים פועלים בנושא במטרה לעמוד בסטנדרטים. באשר, לטענות על העדר תקן להנגשה של אפליקציות, לטענתה העקרונות הקבועים בתקן אינם טכנולוגיים אלא רעיוניים ולכן אינם בהכרח תלויי טכנולוגיה (הפרדת תוכן מתצוגה, שימוש בצבעים בצורה מושכלת, ניגודיות ועוד, הם עקרונות רלבנטיים ללא קשר לסוג היישום).¹⁶

באשר לטענה כי תחולת התקנות מוקדמת מידי, יצוין כי התקנות נקבעו כבר בשנת 2013 ומועד תחולתן נקבע ל-24-36 חודשים ממועד קביעת התקנות. באשר לעלות תכנון ועיצוב אתר אינטרנט נגיש לבעלי מוגבלויות אין ברשותנו מידע חד משמעי, אך ניתן לציין כי באם האתר מעוצב בהתאם לסטנדרטים של נגישות מלכתחילה- בעת עיצוב האתר, עלות ההנגשה נמוכה יחסית למקרים בהם יש צורך לתקן אתר קיים. בנוסף, מורכבות האתר, גודלו וממשק המשתמש שלו הם גורמים המשפיעים על עלויות בנייתו בסטנדרט נגישות גבוה. עם זאת, לטענת גורמים שונים, צפוי כי שוק פיתוח האתרים יילמד את הנושא ובהדרגה תרדנה העלויות.¹⁷ בנוסף נטען כי בשל ירידה במחזור החיים של אתרי אינטרנט, נדרשים כיום בעלי אתרים לבנות מחדש אתרים בתכיפות גבוהה יותר מבעבר.¹⁸

לדברי עו"ד פריד מחאג'נה מנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, בכוונת הנציבות להציע תיקונים לתקנות, בין השאר: הגדרות ברורות לתנאים להגשת פטור בשל נטל כבד מידי, והקלות לעסקים קטנים ובינוניים. לדבריו, התקן 2 WCAG הוא תקן מקובל שנעשה בו שימוש בכל העולם.¹⁹

4. נגישות באתרי הממשלה: תמונת מצב

¹⁵ יובל וגנר, יו"ר עמותת נגישות ישראל, שיחת טלפון, 4 ביוני 2015.

¹⁶ גילה גרטל, יועצת נגישות לאינטרנט, שיחת טלפון, 3 ביוני 2015.

¹⁷ מי-טל גרייבר שוורץ, מנהל העמותה תחום קשרי קהילה ורגולציה, איגוד האינטרנט, דוא"ל, 4 ביוני 2015; ניל אוסמן, מפתח אתרים העוסק בנושא נגישות, שיחת טלפון, 8 ביוני 2015.

¹⁸ ניל אוסמן, שם.

¹⁹ עו"ד פריד מחאג'נה, עו"ד, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, שיחת טלפון, 4 ביוני 2015.

על פי פניות שערכנו לגורמים שונים, אין בנמצא סקירה מקיפה של מצב הנגישות של כלל האתרים בישראל או בשפה העברית, עם זאת, בקרב גופי הממשלה קיימות סקירות המספקות תמונת מצב חלקית של נגישות האתרים לבעלי מוגבלויות.

הנתונים בלוח 3 להלן, נתקבלו מהיחידה לשיפור השירות הממשלתי לציבור הפועלת תחת מטה התקשוב הממשלתי במשרד ראש הממשלה. הנתונים שלהלן הם חלקיים ונבדקו כחלק מבקרת האינטרנט של היחידה בשנת 2014. הנתונים כוללים רק את אתרי האינטרנט של חלק מיחידות הממשלה (16 אתרים), אך הם מספקים אינדיקציה מסוימת על מצב הנגישות. בעמודה הימנית מוצג הציון הכללי, ובעמודות האחרות מוצגת עמידה בתקן (שניתן לה משקל של 90% מן הציון הכללי) והאפשרות לגלוש באתר רק באמצעות מקלדת (10% מן הציון).²⁰

לוח 3. נתוני היחידה לשיפור השירות הממשלתי לציבור, מטה התקשוב הממשלתי, 2014

אפשרות גלישה באמצעות מקלדת בלבד	התאמה לתקן נגישות אתרים WCAG 2.0 רמת AA	ציון כללי: אמצעים מותאמים לקבלת שירות באתר האינטרנט לבעלי מוגבלויות (טווח ציון 0-100)	
58	40	42	כלל היחידות הנסקרות
50	75	73	הנהלת בתי המשפט
83	67	68	רשות מקרקעי ישראל
100	58	63	משרד הכלכלה
92	58	62	רשות האכיפה והגבייה
50	58	58	משרת ישראל
100	50	55	רשות התאגידים
100	42	48	שירות התעסוקה
50	42	43	משרד הבריאות
100	25	33	האפוטרופוס הכללי והכנ"ר
100	25	33	האגף לסיוע משפטי
0	33	30	רשות המיסים- מיסוי מקרקעין
0	33	30	רשות המיסים- מס הכנסה
0	33	30	רשות המיסים- מע"מ
67	25	29	רישום והסדר מקרקעין
50	25	28	משרד העלייה והקליטה
17	25	24	משרד התחבורה
0	25	23	ביטוח לאומי

כפי שניתן לראות בטבלה, אף אתר מן האתרים שנסקרו לא זכה בציון מלא על נגישותו הכללית או על עמידה בסטנדרט. חמישה מן האתרים בסקירה זכו בניקוד מלא על האפשרות לגלוש בהם באמצעות מקלדת. רק שישה מן האתרים בסקירה קיבלו ציון כולל הגבוה מ-50. אתר הנהלת בתי המשפט זכה בציון הנגישות הגבוה ביותר מן האתרים בסקירה (73). גם אתרים שחלק מהותי מעיסוקם במתן שירות (ולא רק מידע), דוגמת אתרי רשות המיסים והביטוח הלאומי זכו בציוני נגישות נמוכים מאוד.

²⁰ איתן פסח, מנהל תחום בכיר מדד, מדידה ובקרה, היחידה לשיפור השירות הממשלתי לציבור, התקשוב הממשלתי, משרד ראש הממשלה, דוא"ל, 7 ביוני 2015. ההתאמה לתקן הנגישות נבדקה באמצעות תוכנת www.powermapper.com. והיא מתייחסת להיקף הדפים עם בעיות נגישות (ככל שהיקף הדפים עם בעיות נגישות גדול יותר הציון נמוך יותר)

יצוין כי דוח ממשל זמין 2013, הסוקר את פעילות אתרי הממשלה בשנת 2012 דירג את אתרי הממשלה, בין השאר תוך מתן ציונים לאתרים ביחס לנגישותם לאנשים עם מוגבלות. קריטריון הנגישות לאנשים עם מוגבלות, היה רק אחד מבין הפרמטרים על פיהם נבחנו האתרים. ממוצע הציונים של אתרי הממשלה בקטגוריית השירות²¹ עבור נושא הנגישות לאנשים עם מוגבלות היה 3.25 (מתוך ציון מקסימאלי של 4.5 בפרמטר זה, כאשר הציון הכולל - 100); באתרים בקטגוריית מינהל ומטה²² היה הציון הממוצע 3.41.²³

מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה אל הנהלת ממשל זמין שפועלת במשרד ראש הממשלה תחת התקשוב הממשלתי בבקשה לקבל נתונים עדכניים על מצב הנגישות של אתרי הממשלה ועל מדיניות בנושא. למרות שמאז שנת 2013 טרם פורסם דוח ממשל זמין חדש, להבנתנו יש בידי אנשי ממשל זמין מידע עדכני על נושא הנגישות. עם זאת, עד מועד סיום כתיבת מסמך זה לא נתקבל כל מענה, למרות פניות חוזרות ונשנות.

מתמונת המצב החלקית העולה מן המסמך נראה כי נגישותם של אתרי הממשלה שנבדקו רחוקה מלהיות מיטבית. למרות שהמדובר בגופים ציבוריים מן המעלה הראשונה אשר אמורים לאפשר קבלת שירותים לכלל האוכלוסייה, חלק מן הציבור איננו יכול ליהנות מן השירותים הללו באמצעות האינטרנט. נוסף על המימד הפרקטי של הנגישות, יש לה מימד הצהרתי. גופים ממשלתיים יכולים להוות סמן לשוויוניות ובמקרה דנן לנגישות לאוכלוסיית בעלי המוגבלויות. נראה כי יש לבחון כיצד נערכים גופי הממשלה כמו גם גופים ציבוריים אחרים כדי לעמוד בחובות המוטלות עליהן מתוקף התקנות לעניין הנגשת אתרי האינטרנט.

כתיבה : רועי גולדשמידט

אישור : יובל וורגן, ראש צוות

²¹ לדוגמה, משרד החינוך, משרד הכלכלה, והמשרד לקליטת העלייה.

²² לדוגמה, הרשות לניירות ערך, המשרד לביטחון פנים ומשרד האוצר.

²³ פורטל השירותים והמידע הממשלתי, [דוח ממשל זמין 2013](#), כניסה : 8 ביוני 2015.